

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 93/03-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. apríla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Š. L., bytom K., zastúpeného advokátom Mgr. T. P., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Š. L. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2003 doručená sťažnosť JUDr. Š. L., bytom K., (ďalej len „navrhovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. T. P., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003.

Navrhovateľ bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 1 T 15/99 z 13. februára 2002 uznaný vinným z trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1 a 3 Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 148 ods. 3 Trestného zákona uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Uvedený rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušil v celom rozsahu najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003 podľa § 258 ods. 1 písm. d) a e) Trestného poriadku a zároveň uznal navrhovateľa vinným z trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1 a 5 Trestného zákona (v znení platnom v dobe vynesenia rozsudku), za čo mu uložil nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov so zaradením do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Jediným dôvodom, pre ktorý najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 T 15/99 z 13. februára 2002 je podľa odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003 *„...že krajský súd pri posudzovaní skutku a jeho trestno-právnych následkov použil v rozpore s ustanovením § 16 ods. 1 Tr. zák. nesprávny zákon v jeho znení účinnom v čase činu, hoci v zmysle druhej vety za bodkočiarkou § 16 ods. 1 Tr. zák. mal byť použitý neskorší zákon pre páchatel'a priaznivejší.“* Najvyšší súd navyiac uviedol: *„Krajský súd na základe vykonaného dokazovania správne ustálil skutkový stav...“*. Najvyšší súd i krajský súd teda dospeli ku zhodným skutkovým záverom. Najvyšší súd pritom vyhodnotil dôkazy a až na ich základe sa priklonil ku skutkovým záverom krajského súdu a odmietol námietky z odvolania obžalovaného, pokiaľ ide o skutok i o údajné nedostatky dokazovania.

Skutkovým základom oboch rozsudkov je, že navrhovateľ v období od 17. júna 1992 do 2. septembra 1992 vo viacerých prípadoch doviezol z Maďarskej republiky ropné produkty v objeme 4 680,57 t, ktoré pri dovoze nesprávne deklaroval, a to tak, aby nepodliehali zdaneniu, hoci išlo o motorovú naftu, ktorá zdaneniu podliehala. Túto predával ako motorovú naftu Colza D, čím vznikol zdaniteľný obrat, pričom daň z obratu nezaplatil ani napriek tomu, že mu ju vo výške 47 507 786 Sk daňový úrad dodatočne vymeral.

Navrhovateľ v sťažnosti tvrdí, že nedovážal motorovú naftu, ale iné ropné produkty, ktoré v dobe ich dovozu nepodliehali zdaneniu, čo mali potvrdiť skúšky vzoriek odobraných

Colným úradom Komárno, ktoré vykonali rôzne subjekty. Uvedený obchod vraj realizovali iné osoby, zamestnanci firmy, ktorej bol vlastníkom. Uznáva však (s. 3 sťažnosti), že dovážané ropné produkty boli použiteľné aj ako palivo (súčasť paliva) pre poľnohospodárske a iné stroje. Napriek označeniu dovážaného produktu ako „nafta Colza D“ však podľa jeho tvrdenia nešlo o naftu. Týmto i ďalším tvrdeniam vraj orgány činné v trestnom konaní nevenovali pozornosť.

Súdy oboch stupňov podľa jeho názoru opreli svoje rozhodnutia o znalecký posudok č. 4/1998 doc. Ing. W. W., CSc., vyhotovený na základe písomných podkladov, ktoré sa netýkali dovážaného tovaru, ani autentických vzoriek. Navrhovateľ polemizuje aj s obsahom tohto znaleckého posudku a upozorňuje, že jeho návrh na doplnenie dokazovania posudkom Chemicko-technologickej fakulty STU Bratislava súdy nezohľadnili. Navrhovateľ namieta, že krajský súd nepripísal váhu ďalšiemu posudku doc. Ing. W. W., CSc., č. 1/2002, a to preto, lebo tento posudok bol vypracovaný na základe vzorky, ktorú navrhovateľ získal od neznámych osôb, i keď podľa svedka M. J. (pracovníka Colného úradu Komárno) bola pravá.

Navrhovateľ spochybňuje význam výpovedí odberateľov ropných produktov. Súd podľa jeho mienky nesprávne nezobral do úvahy testy dovážaných produktov, ktoré vykonalo päť rôznych organizácií potvrdzujúcich, že nešlo o naftu ani záväzného zaradenia dovážaného tovaru do colného sadzovníka Ústrednou colnou správou. Navrhovateľ vyčíta orgánom činným v trestnom konaní, že včas nezabezpečili vzorky dovážaných ropných produktov skladované Colným úradom v Komárne, a tak tieto boli po uplynutí stanovenej doby zničené, čo mu znemožnilo dokázať jeho nevinu. V dôsledku toho vznikli pochybnosti, ale postupovalo sa v jeho neprospech.

Navrhovateľ spochybňuje aj výpovede troch svedkov tým, že nemali záujem na zistení pravdy. Súd podľa jeho názoru nezohľadnil ani to, že väčšinu dovážaných ropných produktov nepreclievala jeho firma AMCOT, ale odberatelia.

Postupu daňových orgánov pri vymeriavaní dane vyčíta formálnosť, keď za základ charakteristiky dovážaných ropných produktov zobrali faktúry s označením „nafta“. Zásah do svojho práva na spravodlivý proces vidí navrhovateľ *„v súvzťažnosti všetkých uvedených pochybení“*.

Porušenie svojich práv teda vidí navrhovateľ v tom, že najvyšší súd rovnako ako predtým krajský súd nesprávne vyhodnotil dôkazy, pričom neprihliadal na dôkazy v jeho prospech, v dôsledku čoho ho uznal vinným a uložil mu trest odňatia slobody. Navrhovateľ navyše tvrdí, že uznesenie Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Nitre č. KÚV-02/02-NR-1997 zo 14. mája 1997, ktorým bolo voči nemu vznesené obvinenie, mu nebolo doručené spôsobom, ktorý v roku 1997 predpisoval Trestný poriadok. Navrhovateľova argumentácia v sťažnosti je okrem námietky nesprávneho doručenia v zásade totožná s tou, s ktorou sa vyrovnali všeobecné súdy vo svojich rozsudkoch.

Navrhovateľ žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho práv v konaní najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 39/02, zrušenie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003 a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Domáha sa aj primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk a náhrady trov konania. Navrhovateľ podal návrh na dočasné opatrenie, ktorým by bola odložená vykonateľnosť rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003.

V texte sťažnosti, mimo petitu, uvádza navrhovateľ aj údajné porušenie jeho práv podľa čl. 16 a čl. 19 ústavy. Podľa § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť návrhom platí zvlášť pre návrh výroku rozhodnutia (petit). Preto ústavný súd rozhoduje iba o porušení tých práv, ktoré navrhovateľ uvádza v petite a namietanie porušenia ďalších práv len v texte sťažnosti, mimo petitu, považuje za súčasť navrhovateľovej argumentácie.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd už v začiatkoch svojho pôsobenia vyslovil, že nie je nadriadeným orgánom všeobecných súdov (I. ÚS 138/93), a teda ich rozhodnutia môže rušiť, len ak vykazujú znaky svojvôle. Ústavný súd preskúmal rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003 a zistil, že nie je prejavom svojvôle. Výrok rozsudku je v súlade s platným právom. Najvyšší súd primerane odôvodnil svoje rozhodnutie. Vysporiadal sa s navrhovateľovou (v konaní pred najvyšším súdom obžalovaného) argumentáciou. Vysvetlil, o ktoré dôkazy a prečo oprel svoje závery, i to, prečo nedal prednosť iným dôkazom.

Keďže rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 39/02 zo 16. januára 2003 nevykazuje žiadne znaky svojvôle, neznamena porušenie navrhovateľovho práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ale je základom pre zákonný a ústavný zásah do jeho práva na osobnú slobodu pre výkon trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd svoje skutkové závery oprel hlavne o nasledovné dôkazy:

- To, že navrhovateľ dovážal naftu, a nie iné ropné produkty, mal za dokázané hlavne listinnými dôkazmi, objednávkami, faktúrami, dodacími listami, jednotnými colnými deklaráciami, vedeckou výpoveďou pracovníčky daňového úradu Ing. V. K. a výpoveďami ďalších svedkov. Svedkovia, bývalí odberatelia potvrdili, že tovar kupovali a bez problémov používali ako naftu. Vyjadrenie Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Košiciach a znalecký posudok doc. Ing. W. W., CSc., taktiež potvrdili, že išlo o naftu. Posudky a odborné vyjadrenia, ktorými argumentoval navrhovateľ, nezohľadnil vzhľadom na to, že nemal za preukázané, že sa týkali ním dovážaných ropných produktov. Navrhovateľ predával ropné produkty za cenu, ktorá sa skoro rovnala cene motorovej nafty.

- To, že dodávky motorovej nafty fakturovala firma navrhovateľa, že on podpisoval faktúry a v daňovom priznaní za tretí štvrt'rok 1992 uviedol obrat s nulovou sadzbou dane z obratu, vyplynulo z príslušných listinných dôkazov (faktúr, daňového priznania).

Najvyšší súd teda vyhovel požiadavke § 2 ods. 5 Trestného poriadku, lebo náležite zistil skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom pre jeho rozhodnutie.

Najvyšší súd pritom vysvetlil, prečo a ako použil všetky dôkazy a zvlášť reagoval na argumentáciu navrhovateľa.

Pri hodnotení dôkazov postupoval v súlade s § 2 ods. 6 Trestného poriadku, keď ich hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia a založeného na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i vo vzájomnej závislosti.

Navrhovateľ vidí porušenie jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že v dôsledku dĺžky konania boli po uplynutí zákonom stanovenej doby zničené vzorky dovážaných ropných produktov skladované Colným úradom v Komárne, čo mu znemožnilo preukázať nevinu. Všeobecné súdy opreli svoje skutkové zistenia o iné vieryhodné dôkazy (znalecké posudky a iné vedecké výpovede), a nie o absenciu týchto vzoriek. Preto ich zničenie a nemožnosť ich použitia v dôsledku dĺžky konania neznamena zásah do navrhovateľových práv a zvlášť nie do práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, s ktorým navyše ani nie je v logickej súvislosti. Navyše najvyšší súd zjavne konal bez zbytočných prietáhov, keď za 10 mesiacov rozhodol o odvolaní v skutkovo zložitej trestnej veci.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku, že mu vznesenie obvinenia bolo do väzby v Maďarskej republike doručené priamo slovenským vyšetrovateľom, a nie prostredníctvom maďarských orgánov, čím bolo podľa jeho tvrdenia porušené jeho právo, aby sa jeho vec spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednála nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru navrhovateľ nepreukázal, ba ani netvrdí, že ju vzniesol v rámci jeho trestného stíhania pred orgánmi činnými v trestnom konaní. včítane súdu, ktoré mohli prípadne zjednať nápravu. Ak sa navrhovateľ domnieva, že uvedeným postupom boli porušené jeho práva, tak sa ich ochrany mohol domáhať pred všeobecným súdom, čo podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu.

Okrem toho medzi údajne nesprávnym doručením uznesenia Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Nitre č. KÚV-02/02-NR-1997 zo 14. mája 1997 o vznesení obvinenia navrhovateľa a konaním a rozhodovaním najvyššieho súdu nie je príčinná súvislosť. Najvyšší súd rozhodoval ako odvolací súd o rozhodnutí prvostupňového súdu a o obžalobe podanej na navrhovateľa prokurátorom, a nie o vznesení obvinenia vyšetrovateľom, a teda na prípadnom procesnom pochybení vyšetrovateľa nemohol mať podiel.

Keďže ústavný súd neprijal sťažnosť na ďalšie konanie, tak je bezpredmetné rozhodovať o návrhu na vydanie dočasného opatrenia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2003